

5.5 Hyvinvointipalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Hyvinvointipalvelut koostuvat liikunta-, nuoriso-, kirjasto-, museo- ja kulttuuri- ja kansalaisopistopalveluista. Henkilöstönä on 21,5 vakituista eri alan ammattihenkilöä ja kansalaisopiston sivutoimisia opettajia. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta käsittelee hyvinvointipalveluiden asioita keskimäärin, joka toinen kuukausi.

Hyvinvointipalveluiden tavoite on tarjota monipuolista vapaa-ajantoimintaa yhdenvertaisesti kaikille kuntalaisille yhteisöllisyyttä edistäen. Hyvinvointipalveluiden tavoite on lisätä Limingan kunnan veto-voimaisuutta asuinpaikkakuntana.

Huolimatta hyvinvointipalveluiden pääasiallisesta suuntautumisesta vapaa-aikaan, ovat kaikki osa-alueista kunnan lakisääteisiä peruspalveluja. Limingan kunnan hyvinvointipalveluissa kulmakiviä ovat kuntalaislähtöisyys ja saavutettavuuden matala kynnyks. Hyvinvointipalvelut vastaavat suurilta osin kunnan ennaltaehkäisevien palveluiden järjestämisestä. Liminkalaiset yhdistykset ovat tärkeä sidosryhmä hyvinvointipalveluiden järjestämisessä.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hyvinvointipalvelut koskettavat kaiken ikäisiä kuntalaisia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kuntalaisella on käytettävissä monipuoliset harrastamisen mahdollisuudet niin liikunnan kuin kulttuurin osalta. Kuntalaisia on kuultu, ja pyritty vastaamaan heidän odotuksiin ja toiveisiin. Hyvinvointipalveluilla on merkittävä rooli yhdyspintatyössä Pohteen suuntaan.

Työllisyysrahaston myöntämän rahoituksen turvin on aloitettu henkilöstön toteuttama hyvinvointipalveluiden kehittämistyö. Palvelualuekohtaisten ja koko henkilöstön yhteisten tapaamisten kautta on paneuduttu palvelujen ja toimintatapojen uudistamiseen, yhteistyön vahvistamiseen ja johtamisen kehittämiseen. Kehittämistyö jatkuu syksyyn saakka.

Yhdyspintatyö Pohteen suuntaan on jatkuvaa kehittämistyötä.

Toimintaympäristöanalyysi

Nuorisopalveluiden nuokkari kertojen vähentyminen on vaikuttanut kävijämääriin negatiivisesti. Lapsilla ja nuorilla on vaikea seurata milloin nuokkarit ovat auki ja se vähentää nuokkarilla vierailuja. Vuonna 2023 nuorisopalveluissa oli 4 nuoriso-ohjaaja ja myös nuorisopalvelupäällikkö teki säännöllisesti muutamia iltoja. Tammi-maaliskuun aikana nuokkareilla oli 103 aukiolovuoroa (pienien ja isojen vuorot erikseen), 3015 osallistujaa eli n. 29 kävijää/aukiolo. Vuonna 2025 nuorisopalveluissa on ollut 3 nuoriso-ohjaajaa vielä tammikuussa ja loppuajan kaksi nuoriso-ohjaajaa. Nuorisopalvelupäällikkö

on ollut myös tekemässä tilatoimintaa. Samalla toiminta-ajalla on ollut 69 aukiolovuoroa, 1014 kävijää eli n. 14,5 kävijää/aukiolo.

Kirjastopalveluissa alkuvuoden toiminta on sujunut molemmissa kirjastoissa suunnitelmien mukaan. Kulttuuri- ja museopalvelut keskittyvät lähinnä kesään ja syksyyn, joten siellä on tehty lähinnä valmistelevia toimenpiteitä. Museoalue avattiin koululais-, päiväkotij- ja muiden ryhmien käyttöön toukokuussa ja kysyntä oli vilkasta.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Kirjaston E-aineistopalveluissa suurin muutos oli valmistautuminen valtakunnalliseen e-kirjastoon, joka otettiin käyttöön vuoden 2025 alusta.

Hyvinvointipalveluiden yhteinen Innostu ja uudistu -hanke on tuonut koko palvelualueen yhteen suunnittelemaan yhteistä toimintaa. Kehittämishankkeen tavoitteena on vahvistaa kokeilukulttuuria ja tukea henkilöstöä työn kehittämisessä arjen tarpeista käsin. Hanke kannustaa työntekijöitä tarttumaan pieniin ideoihin, kokeilemaan uusia toimintatapoja ja kehittämään oman palvelualueensa toimintaa sekä Hyvinvointipalvelujen yhteistä toimintaa. Hankkeessa tavoitteita on toteutunut ja on nähtävissä esimerkiksi hyvinvointipalveluiden ja palvelualueiden tavoitteiden selkeyttämisessä ja toimintatapojen tarkasteluna. Lisäksi hankkeessa on paneuduttu hyvinvointipalveluiden johtamisen kehittämiseen. Kehittämistyö on pitkäkestoista ja tästä on hyvä jatkaa.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2024	TA 2025	TOT 1-6/2025	TOT-TA € 2025	TOT% 2025	Muutos % 2024-2025
TOIMINTATUOTOT	325 450	307 800	214 739	-93 061	69,8 %	-6,4 %
Myyntituotot	44 414	71 500	11 858	-59 642	16,6 %	-60,4 %
Maksutuotot	144 404	123 000	61 409	-61 591	49,9 %	28,1 %
Tuet ja avustukset	89 261	90 500	132 133	41 633	146,0 %	8,6 %
Muut toimintatuotot	47 370	22 800	9 338	-13 462	41,0 %	-68,7 %
TOIMINTAKULUT	-3 221 766	-3 383 447	-1 784 159	1 599 288	52,7 %	6,8 %
Henkilöstökulut	-1 141 585	-1 148 282	-596 977	551 305	52,0 %	2,7 %
Palvelujen ostot	-591 604	-733 803	-389 552	344 251	53,1 %	28,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-202 669	-183 455	-81 615	101 840	44,5 %	-11,7 %
Avustukset	-203 167	-214 000	-171 806	42 194	80,3 %	25,0 %
Muut toimintakulut	-1 082 741	-1 103 907	-544 208	559 699	49,3 %	-1,9 %
TOIMINTAKATE	-2 896 316	-3 075 647	-1 569 420	1 506 227	51,0 %	8,9 %

Hyvinvointipalvelut ovat kokonaisuudessaan talousarviossa.

Liikuntapalveluiden talouden toteuma on edennyt suunnitellusti ja toimintakate on alittunut budjetoidusta. Toimintakatteen alittumiseen vaikuttaa eniten palveluiden ostojen budjetoitua vähempi määrä sekä maksutuottojen ylittyminen. Palvelujen ostoon on vaikuttanut alkutalven sääolosuhteet.

Kirjastopalveluissa toteuma on suunnitelman mukainen. Aineisto-ostot painottuvat alkuvuoteen ja

kuluerät tasaantuvat loppuvuoden mittaan. Kulttuuri- ja museopalveluissa pääosa kuluista sijoittuu kesään ja syksyyn. Tapahtumatuotanto on siirtynyt Limingan Kehitys Oy:lle, mutta näkyy edelleen Hyvinvointipalveluiden toteumassa.

Nuorisopalveluiden nuorten kesätyöllistämisessä kokeiltiin ensimmäistä kertaa viheralueiden kunnossapitoon vastaavan nuoren palkkaamista. Tehtävään palkattiin täysi-ikäinen nuori, jotta nuorilla on joku henkilö, joka kertoo ja valvoo tekemistä.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Liikuntapalvelut

Keskeisimmiksi toimenpiteiksi kirjatut liikkumishjelma ja soveltavan liikunnan työkirja ovat olleet kevään aikana valmistelussa taustamateriaalien keräämisen osalta. Suunnitelmat on tavoitteena saada työstettyä valmiiksi syksyn aikana. Suunnitelmien yhtenä osana on vaikutusarviointikäytännön kehittäminen.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluissa Liminka on siirtynyt vuoden alusta valtakunnallisen e-kirjastojärjestelmän käyttäjäksi.

Alkuvuoden aikana kirjastolla on edistetty kirjastolain määrittämää demokratiatyötä järjestämällä yhteistyönä nuorisopalvelujen kanssa vaalipaneelit pääkirjastolla ja Tupoksen Huiskeeella.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden kevät on ollut haastava vähentyneiden resurssien myötä. Tammikuussa oli vielä kolme nuoriso-ohjaajaa, mutta palkkatukimuutoksista ja kunnan päätöksestä olla jatkamatta määräaikaista työsuhteita, helmikuusta lähtien on ollut enää kaksi nuoriso-ohjaajaa perusnuorisotyössä. Resurssien vähenemisestä on kokeiltu uutta yhteistyömallia, jossa seurakunnan kanssa pidetään tiis- taisin yhteisnuokkaria. Toimintamalli on ollut ihan toimiva, mutta nuokkareiden aukioloajat ovat pu- donneet luonnollisesti aikaisemmasta.

Myös yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa on jouduttu jonkin verran kieltäytymään johtuen vähenty- neestä työntekijä resurssista.

Nuorisopalvelut kohtasivat nuoria erilaisten toimintojen kautta, kuten Hali-kerhot, nuorisotilatoi- minta ja koululla tehtävän nuorisotyön kautta. Talvilomalla tarjottiin lasketteluretki Iso-Syötteelle, Perhetapahtuma Linnukkahallilla, elokuvaretki Starin ja kirjastotapahtuma. Toiminnan suunnitte- lussa kuultiin nuorten toiveita ja toteutettiin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kuten srk, 4H, Liikun- tapalvelut, Kultasirkut ja MLL.

Etsivien nuorisotyöntekijöiden toimesta 16–29 v. nuorille tarjottiin matalankynnyksen moniammatil- lista toimintaa Lakeuden Sillat -hankkeen ohjaamotoiminnan kautta. Etsivä nuorisotyö tarjosi nuorille

yksilö- ja ryhmäohjausta. Lisäksi kartoitettiin erilaisia harrastusmahdollisuuksia, ammatteja, koulu- paikkoja sekä tuettiin omasta hyvinvoinnista huolehtimista. Sillat-hanke on tiivistänyt verkostoyhteistyötä ja lisännyt asiakkaiden ohjautumista etsivien nuorisotyöntekijöiden palveluihin. Matalan kynnyksen toiminta on myös helpottanut nuorten arkea, kun he ovat voineet hoitaa asioita yhden palvelupisteen kautta.

Kulttuuri- ja museopalvelut

Tapahtumatuotanto on vuoden 2025 alusta siirtynyt Hyvinvointipalveluista Limingan Kehitys Oy:n vastuulle. Positiivinen asia on, että kuntaan saatiin kokoaikainen tapahtumatuottaja, jonka palveluja myös Hyvinvointipalvelut voivat hyödyntää.

Kulttuuripalveluissa painopiste on ollut tulevan kulttuuripääkaupunkivuoden valmisteluissa. Eri toimijoiden kanssa on koottu yhteen mittava kattaus erilaisia tapahtumia ja Limingan kulttuuripääkaupunkivuodesta on tulossa monipuolinen ja eri kuntalisryhmiä osallistava. Samalla on valmistuttu myös Limingan 550-juhlavuoteen 2027.

Kunnan kulttuuriohjelmaa varten on kerätty tietoa, jota ryhdytään työstämään uuden lautakunnan kanssa. Museon kesäohjelma on käyty läpi ja nyt museolla on käytössä 3 kuukauden ajan täysipäiväinen museoamanuenssi, joka mahdollistaa mm. koulu- ja varhaiskasvatusryhmien vierailun museo-alueella touko- ja elokuun aikana.

Matalan kynnyksen palvelupiste Sillat -hanke

Vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla Lakeuden Sillat -hanke on edistänyt järjestelmällisesti hankkeen tavoitteita. Hankkeen tavoitteisiin kuuluva opinnollistaminen on otettu työn alle, samoin palvelupistetoimintamallin juurruttamiseen liittyvät asiat. Yhteistyötä opinnollistamisen kehittämässä tehdään koko Oulun työllisyysalueen kanssa.

Palvelupiste on jatkanut toimintaansa ja yhteistyön sujuvuutta on pyritty kehittämään eri ammattiryhmien välillä edelleen. Erilaiset verkostot ovat hanketyöntekijän tärkeä työkalu toiminnan kehittämisessä.

Alkuvuonna palvelupisteellä on ollut käytettävissä hanketyöntekijän lisäksi seuraavat palvelut: etsivä nuorisotyö, liikunta- ja elintapaneuvonta, työhönvalmennus, Kelan etäpalvelu, sosiaaliohjaus, uraohjaus ja walk in -terapia. Lisäksi talousneuvola piti tammikuun lopussa yhden iltapäivän pop up -vastaanottoa palvelupisteellä.

Toteutuneita käyntikertoja palvelupisteellä on ollut tammi-kesäkuussa yhteensä 215, kun varattuja käyntejä oli 194. Valtaosa käynneistä on ollut siis ennakkoon varattuja, mutta ns. walk in -käyntejäkin on.

Ikäryhmittäin asiakaskäynnit ovat jakautuneet siten, että alle 30-vuotiaitten käyntejä oli tällä jaksolla 124. Yli 30-vuotiaiden käyntejä oli puolestaan yhteensä 91. Tarvetta ei ole pelkästään nuorten ohjaamolle vaan kaiken ikäiset hyötyvät palvelupistetoimintamallista.

Kansalaisopisto

Vuonna 2025 kansalaisopistossa jatketaan laadukkaan taiteen perusopetuksen sekä monipuolisten harrastus- ja kouluttautumismahdollisuuksien tarjoamista alueen asukkaille. Toiminta perustuu voimassa oleviin opetussuunnitelmiin, ja sitä arvioidaan vuosittain kehittämistoimenpiteiden suunnittelemiseksi. Kansalaisopiston toimintakulttuurissa korostuvat innovatiivisuus, oppimisen ilo ja osallistumisen matala kynnyks.

Keskeisiä toimintaperiaatteita ovat osallisuuden vahvistaminen, alueellisen yhteistyön kehittäminen sekä opiston näkyvyyden lisääminen Lakeuden kansalaisopiston toiminta-alueella.

Keväällä 2025 toteutettiin kuntalaiskysely, jossa pyydettiin kurssitoiveita ja kehittämisehdotuksia.

Kyselyn tuloksia hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa resurssien mukaan.

Syyskauden kurssitarjonta sisältää sekä tuttuja suosikkeja että uusia avauksia. Uutuuksina käynnistyvät mm. argentiinalaisen tangon kurssit. Kurssit alkavat syyskuussa, ja tavoitteena on saada kaikki ryhmät täysilukuisiksi sekä innostaa uusia osallistujia mukaan toimintaan.

Opiston viestinnän tueksi on alkuvuoden aikana kokeiluna palkattu viestinnästä vastaava henkilö, jonka tehtävänä on lisätä kansalaisopiston näkyvyyttä ja saavutettavuutta eri kanavissa. Vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin vuoden lopussa, kun riittävästi seurantatietoa on kertynyt.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Liikuntapalveluissa on alkuvuoden aikana pystytty parantamaan liikkumisen mahdollisuuksia erityisesti liikunta- ja elintapaneuvonnan osalta. Myös neuvontapalveluihin vaikuttavassa hyvinvointialueen kanssa tehtävässä yhdyspintatyössä on saatu pieniä edistymisen merkkejä. Ulkoliikuntaolosuhteiden haasteena on ollut vaihteleva ja vähäluminen talvi, jonka takia alkuvuoden ulkojää- ja hiihtokausi on ollut noin kaksi kuukautta tavanomaista lyhyempi. Ulkoliikunnan haastavia olosuhteita on pystytty kompensoimaan osin esimerkiksi sisäliikuntamahdollisuuksien kautta.

Kirjastopalveluissa on alkuvuoden -, kulttuuri- ja museopalveluissa pystytty noudattamaan laadittua toimintasuunnitelmaa.

Nuorisopalveluissa on pyritty ylläpitämään laadukasta ja monipuolista toimintaa, jossa keskiössä on nuorten kohtaaminen. Yhteistyötahojen kanssa sovitut toimenpiteet on pystytty pääosin toteuttamaan. Kesällä suurin osa retkistä toteutui ja niissä oli hyvin osallistujia. Myös muut toiminnot suurimalta osin toteutui. Lisäksi kesällä oli osallistavan budjetoinnin kautta toimenpiteitä ja ne onnistuivat todella hyvin.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Palvelualueella tehdyt toimenpiteet ovat strategian ja tavoitteiden mukaisia ja työ jatkuu edelleen.

Koko palvelualueella pyritään tarjoamaan matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluja monipuolisesti kaikki kuntalaiset huomioiden. Tähän pystyttiin resurssit huomioiden vastaamaan hyvin.

Perusturvapalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle on vaikuttanut asiantuntijatiedon siirtymiseen toisaalle sekä järjestelmistä saatavan tiedon katkeamisen. Tavoitteiden asettaminen ja mittariston rakentaminen uudenaikaisessa toimintaympäristössä on ollut viime vuosina tehtävää työtä. Näistä syistä johtuen tiedolla johtamisessa on ollut katkeamaa, joka on nyt korjattu.

Näkökulma	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite 2025	Toteuma 1-6/2025
Laatu/ Toiminta	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön vaikuttavuus		HYTE-kerroin	Pohjois-Pohjanmaan alueella kärjessä	Toteutui
	Kuntalaisten osallisuus		Järjestetään sidosryhmille sekä kuntalaisille osallisuutta lisäävien foorumien määrä sekä monipuolisuus Liminkalaisten yhdistysten kanssa tehtävien kumppanuussopimusten määrä	seuraparlamentti- (urheiluseuroille) kuntalaisten liikuntafoorumi, yhdistysilta, nuorten vaikuttamispäivä Vuosittain 1–3 sopimusta	Seuraparlamentin toimintaperiaate-ehdotukset käyty läpi urheiluseurafoorumissa
	Palveluiden kehittäminen ja digitalisaatio		Kehitetään sähköisten infonäyttöjen käyttötapoja palveluiden viestinnässä Liikunnan edistämisen poikkihallinnon kehittäminen	Sähköisten infonäyttöjen käyttäminen palveluiden markkinoinnissa poikkihallinnollisesti Liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollisen työryhmän perustaminen	Ei toteutunut Ei toteutunut
Tekemistä, näkemistä ja kokemista			Keskeisten tapahtumien kävijämäärät: ÄXÖN Nollavisio Limmi fest kirjastojen tapatumat museon kävijämäärä ikäihmisten hyvinvointipäivä perhepäivä Unelmien liikuntapäivä tapahtumat	Jokaiselle ikäryhmälle järjestetään vähintään yksi tapahtuma / vuosi	
			Virkistysalueiden kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Rantakylän virkistysalueen uudet toiminnot käytössä.	

			Kirjaston lainausmäärät 23 lainausta per asukas vuonna 2022	Lähivirkistysalueiden ylläpidosta ja kehittämisestä on olemassa selkeä suunnitelma. Lainausmäärät kasvavat	
--	--	--	---	---	--

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Hyvinvointipalveluiden henkilöstön koulutussuunnitelma toteutui suunnitelman mukaisesti.

Henkilöstömäärä 31.12.	2022	2023	2024	2025
Vakinaiset, lkm.	17	17,5	18,5	21,5
Määräaikaiset, lkm	2	1	1	
Sijaiset, lkm	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	1	1	2	1 (2 kk)
Henkilöstö yhteensä	20	19,5	21,5	21,5